

YTTRANDE

2021 12 13

Dnr: Ds 2021:30

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Arbetslivsmuseernas Samarbetsråds (ArbetSam) yttrande avseende:
Promemoria Upphovsrätten på den digitala inre marknaden Ds2021:30

I Sverige är civilsamhället omfattande, det sträcker sig över skilda områden som genomsyrar samhället. Civilsamhället bör beaktas i de svenska förordningarna. Betydelsen och vikten av att värna om civilsamhället lyfts fram i de kulturpolitiska målen. Det bör avspeglas i förordningar och lagar. Ofta är det enskilda och ideella verksamheter som drabbas värst vilket både begränsar och krymper civilsamhällets verksamheter och inflytande, och på lång sikt demokratin.

Genom vår delaktighet i Transporthistoriskt Nätverk, Vattenhistoriskt Nätverk och Ånghistoriskt Nätverk är våra erfarenheter gällande undantag i förordningar och direktiv att när det står att "kan" eller "får", så väljer myndigheter att inte göra undantag. Det är därför av vikt att det står att man "ska" beakta undantag.

Promemorian meddelar att en större översyn av upphovsrättslagens inskränkningar inte ryms "inom förevarande lagstiftningsärende, utan bör ske i ett annat sammanhang". ArbetSam instämmer i att man bör göra en översyn av upphovsrättslagens inskränkningar så snart som möjligt efter att upphovsrättsdirektivet är genomfört i svensk lag.

ArbetSam styrker yttranden från Riksförbundet Sveriges museer, Sveriges hembygdsförbund och Wikimedia Sverige gällande promemorian Upphovsrätten på den digitala inre marknaden Ds2021:30.

Om Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd

Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam) samlar drygt 600 arbetslivsmuseer, 30-tal organisationer och 20-tal enskilda medlemmar. Medlemmarna i föreningen rekryteras från orter över hela Sverige. ArbetSam har i samarbete med Arbetets museum identifierat 1 500 museianläggningar i Sverige. Driftsformerna för dessa museer är mycket varierade: enskilda föreningar, stiftelser, privatpersoner och företag som sköter den vardagliga driften. Ägandeförhållandena är minst lika mångfacetterade med föreningar, stiftelser, kommuner, företag och privatpersoner som ägare. Huvudparten av arbetslivsmuseerna drivs av ideella krafter.

Bakgrund

På arbetslivsmuseerna berättar man om människor, deras liv och deras drömmar och om arbetets vardag men också om maskiner och teknik. Gemensamt för arbetslivsmuseerna är att man huvudsakligen arbetar med den senare delen av 1800-talets och 1900-talets historia. Under den perioden utvecklades Sverige till ett industriland. Industrianläggningarna i Sverige lokaliserades till strömmande vatten och dammar där det fanns tillgång till vattenkraft. Många industrianläggningar har bevarats och visas idag upp som arbetslivsmuseer. Industrisamhällets kulturarv berättar om hur

industrialismen och de stora folkrörelserna i form av liberalism, frikyrklighet, nykterhet, kvinnorörelse och arbetarrörelse formade det moderna demokratiska Sverige. Värdet av det ideella arbetet på arbetslivsmuseerna har beräknats till mer än 120 miljoner kronor per år. Arbetslivsmuseerna är viktiga ur ett besöksnäringssperspektiv och kan i många fall vara den bidragande orsaken till att turistfamiljen besöker just detta område. Arbetslivsmuseerna har omkring 10 miljoner besök per år.

Mikael Parr
Ordförande

Lovisa Almborg
Verksamhetsledare